ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ – REVIEW

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2024, 63(1): 67-72 • **HELLENIC JOURNAL OF NURSING** 2024, 63(1): 67-72

Η αναγκαιότητα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας

Δούκη Σταματίνα[1], Τουλιά Γεωργία[2]

The necessity of continuing education for mental health nurses

Abstract at the end of the article

[1] *Νοσηλεύτρια ψυχικής υγείας, PHD(c) Ιατρική σχολή Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, MSc, MHASc, Ακαδημαϊκή υπότροφος Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής-ΠΑΔΑ, Τμήμα Νοσηλευτικής*

[2] *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής-ΠΑΔΑ, Τμήμα Νοσηλευτικής*

Υποβλήθηκε:11/04/2023
Επανυποβλήθηκε:22/07/2023
Εγκρίθηκε:17/01/2024

Υπεύθυνος αλληλογραφίας:
Δούκη Σταματίνα
Τσαούση 32, Τ.Τ. 16342
Αστυνομικά Άνω Ηλιούπολη, Αθήνα
Τηλ: 6932743834
E-mail: tan.douki@gmail.com

Εισαγωγή: **Η ταχεία τεχνολογική πρόοδος, η εισαγωγή νέων πληροφοριών, η πολυπλοκότητα των ασθενειών και οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας, καθιστούν επιτακτική ανάγκη τη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση (ΣΕ) στη Νοσηλευτική ψυχικής υγείας.**

Σκοπός: **Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανασκόπηση και η σύνθεση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, στην οποία καταγράφεται η αναγκαιότητα της ΣΕ στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας.**

Υλικό και Μέθοδος: **Πρόκειται για περιγραφική ανασκόπηση της δημοσιευμένης βιβλιογραφίας. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση επιστημονικών άρθρων στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Medline (PubMed) και Scopus, από το 1990 έως σήμερα. Τα κριτήρια ένταξης ενός άρθρου στη μελέτη ήταν: Η γλώσσα δημοσίευσης του άρθρου να είναι η Αγγλική, να είναι απολύτως σχετικό με το θέμα της μελέτης, να αφορά ερευνητική μελέτη, να είναι δημοσιευμένο σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό και να είναι δημοσιευμένο από το 1990 και μετά.**

Αποτελέσματα: **Η ΣΕ στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας συμβάλλει στην απόκτηση και επικαιροποίηση γνώσεων, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στη βελτιστοποίηση των επικοινωνιακών τεχνικών, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της ψυχικής νόσου, στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών φροντίδας.**

Συμπεράσματα: **Η συζήτηση που αναπτύχθηκε γύρω από την «εκπαίδευση ενηλίκων» τις τελευταίες δεκαετίες δεν είναι τυχαία, καθότι είναι το αποτέλεσμα ραγδαίων αλλαγών στην κοινωνία και στην παγκόσμια οικονομία. Στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας κατέστη ξεκάθαρο, ότι η αναγκαιότητα της ΣΕ αποτελεί βασική συνιστώσα προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης και παράλληλα συμβάλλει στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στη ψυχική υγεία.**

Λέξεις κλειδιά: *Ψυχική νόσος, εκπαίδευση ενηλίκων, νοσηλευτική ψυχικής υγείας, συνεχιζόμενη εκπαίδευση.*

Εισαγωγή

Μία μεγάλη συζήτηση έχει ξεκινήσει εδώ και δεκαετίες για τη «διά βίου μάθηση» και τη «συνεχιζόμενη εκπαίδευση», σε σχέση με την πραγμάτωση της «κοινωνίας της γνώσης». Διεθνείς οργανισμοί στην προσπάθειά τους να προετοιμάσουν «ευπροσάρμοστους» πολίτες στις συνεχείς αλλαγές που πραγματοποιούνται στην παγκόσμια οικονομία και την κοινωνία, θεωρούν επιτακτική ανάγκη την προώθηση της «διά βίου μάθησης», παρέχοντας προγράμματα εκπαίδευσης, εξειδίκευσης και κατάρτισης των πολιτών. Η έννοια της «εκπαίδευσης» συγχέεται συχνά με την έννοια της μάθησης. Η μάθηση έχει άμεση σχέση με τη μόνιμη αλλαγή στη συμπεριφορά του ατόμου και πηγάζει από την εμπειρία και την πράξη[1], καθώς δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της εκπαίδευσης, η εκπαίδευση όμως συμβάλλει στη μάθηση[2].

Στον τομέα της υγείας, η ΣΕ των επαγγελματιών υγείας έχει αποκτήσει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς η ταχεία τεχνολογική πρόοδος, η εισαγωγή νέων πληροφοριών, οι μεταρρυθμίσεις στην υγεία και η πολυπλοκότητα των ασθενειών την καθιστούν αναγκαία.[3,4]. Η εκπαίδευση που οδηγεί στη μάθηση για τους επαγγελματίες υγείας, αποτελεί μία συνεχή διαδικασία προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες για την αντιμετώπιση καθημερινών καταστάσεων στο εργασιακό περιβάλλον.[5,6] Αναφορικά με τη νοσηλευτική επιστήμη που είναι ολιστική, συνθετική και η τεχνογνωσία ποικίλει ανάλογα με τις γνώσεις και την κλινική εμπειρία,[7] η αναγκαιότητα της ΣΕ στους νοσηλευτές, που συσχετίζεται σημαντικά με την ασφάλεια και την ποιότητα στη φροντίδα των ασθενών, έχει επισημανθεί επανειλημμένα στη βιβλιογραφία.[8] Ειδικότερα, στη νοσηλευτική ψυχικής υγείας, που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής νοσηλευτικής επιστήμης και στοχεύει στην κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, θέτοντας τις βάσεις για παροχή ποιοτικής φροντίδας σε άτομα με ψυχικές διαταραχές,[9] η ΣΕ αποτελεί μία από τις βασικότερες προϋποθέσεις για τη συνεχή βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, εστιάζοντας στον σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ψυχικά ασθενών.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση και η παρουσίαση της αναγκαιότητας για ΣΕ στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας.

Υλικό και Μέθοδος: Πρόκειται για περιγραφική ανασκόπηση της δημοσιευμένης βιβλιογραφίας. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική αναζήτηση επιστημονικών άρθρων στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Medline (PubMed) και Scopus, από το 1990 έως σήμερα. Κατά τη διάρκεια της αναζήτησης χρησιμοποιήθηκαν οι λέξεις κλειδιά: mental illness, education of adults, mental health nursing, continuing education and training, καθώς και συνώνυμα και συνδυασμός των όρων. Τα κριτήρια ένταξης ενός άρθρου στη μελέτη ήταν: Η γλώσσα δημοσίευσης του άρθρου να είναι η Αγγλική, να είναι απολύτως σχετικό με το θέμα της μελέτης, να αφορά ερευνητική μελέτη, να είναι δημοσιευμένο σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό και να είναι δημοσιευμένο από το 1990 και μετά.

Νοσηλευτική και ψυχική νόσος

Η αναγνώριση και η κατανόηση των ψυχικών διαταραχών έχει τροποποιηθεί με το πέρασμα των χρόνων, αν και καθορισμένα καθοδηγητικά κριτήρια χρησιμοποιούνται ευρέως. Σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάζεται μία συνέχεια μεταξύ ψυχικής υγείας και ψυχικής νόσου, που περιπλέκει την κατάσταση. Η ψυχική νόσος χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο συμπτωμάτων που προκαλούν διαταραχές στη σκέψη, στο συναίσθημα και στη συμπεριφορά των ατόμων και μπορεί να είναι αποτέλεσμα βιολογικών, κοινωνικών, ψυχολογικών, γενετικών ή φυσικών διαταραχών. Οι ψυχικά ασθενείς, συχνά, παρουσιάζουν δυσκολία στην επικοινωνία, έκπτωση της λειτουργικότητας, έλλειψη ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες και δυσκολία συμμόρφωσης στη θεραπεία.[10,11]

Η άσκηση της νοσηλευτικής ψυχικής υγείας ξεκινάει από τους αρχαίους χρόνους, αλλά άρχισε να διαμορφώνεται ως επιστήμη και τέχνη στις αρχές του 19ου αιώνα, περίοδο σημαντικών κοινωνικοοικονομικών αλλαγών, με τη δημιουργία των μεγάλων ψυχιατρείων/ασύλων, διεθνώς και στην Ελλάδα. Τον 20ο αιώνα η ψυχιατρική μεταρρύθμιση, διεθνώς και στην Ελλάδα, εισάγοντας ριζοσπαστικές αλλαγές στον τρόπο περίθαλψης των ψυχικά ασθενών (αποασυλοποίηση και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη), έδωσε το έναυσμα για την ανάπτυξη της σύγχρονης νοσηλευτικής ψυχικής υγείας.[12]

Η νοσηλευτική ψυχικής υγείας που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής νοσηλευτικής, στοχεύει: στην πρόληψη των ψυχικών διαταραχών, στη φροντίδα, στη θεραπεία και στην αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών, στη διατήρηση και τη βελτίωση της ψυχικής υγείας, στην αγωγή ψυχικής υγείας στην κοινότητα, στην υποστήριξη και προαγωγή της ψυχικής υγείας των οργανικά ασθενών, καθώς και στην εφαρμογή των αρχών της ψυχικής υγείας, σε όλους τους τομείς της νοσηλευτικής επιστήμης. Οι νοσηλευτές ψυχικής υγείας κατέχουν

πρωτεύοντα ρόλο στη φροντίδα των ψυχικά ασθενών στις ψυχιατρικές μονάδες (κλινικές οξέων, δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης), με κύριες αρμοδιότητες: την επικοινωνία με τον ασθενή, την εκτίμηση των προβλημάτων του, την παρέμβαση, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, τη συνεργασία, τον συντονισμό και την οργάνωση.[13] Τα κύρια όμως προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νοσηλευτές ψυχικής υγείας στην κλινική πράξη, είναι: η διαδικασία στη λήψη κλινικής απόφασης, η θεραπευτική σχέση με τον ασθενή, η συνεργασία με τη θεραπευτική ομάδα, η ανεπάρκεια εκπαίδευσης σε τεχνικές επικοινωνίας, η έλλειψη εκπαίδευσης στη διαχείριση κρίσιμων καταστάσεων (π.χ. διεγέρσεις ασθενών), καθώς και προβλήματα νομοθετικής κάλυψης και ηθικής συμπεριφοράς, στην παροχή φροντίδας.[14] Η παροχή τεκμηριωμένης θεραπευτικής νοσηλευτικής φροντίδας στους ψυχικά ασθενείς που νοσηλεύονται σε μονάδες βραχείας νοσηλείας, είναι ένα μείζον διεθνές θέμα που αποτελεί πεδίο συζητήσεων, κυρίως σε σχέση με την ακούσια εισαγωγή, την απομόνωση, τη βία και την επιθετικότητα. Οι νοσηλευτές ψυχικής υγείας, συχνά, καλούνται να διαδραματίσουν ένα διπλό/αντικρουόμενο ρόλο, την παροχή ασφαλούς και προστατευόμενου περιβάλλοντος σε ασθενείς και προσωπικό και παράλληλα να προσπαθήσουν για την εφαρμογή θεραπευτικής νοσηλευτικής φροντίδας.[15]

Σε αρκετές μελέτες που καταγράφονται οι απόψεις των νοσηλευτών ψυχικής υγείας, σχετικά με τη θεραπευτική φύση της φροντίδας που παρέχουν σε νοσηλευόμενους ψυχικά ασθενείς, αναδεικνύεται ο μη θεραπευτικός χαρακτήρας φροντίδας ο οποίος συσχετίζεται σημαντικά με την υιοθέτηση μιας κηδεμονικής, πατερναλιστικής, ιατρικής παράδοσης.[16] Κάποιοι ερευνητές, υποστηρίζουν ότι ο μη θεραπευτικός χαρακτήρας φροντίδας που αναφέρουν οι νοσηλευτές στις ψυχιατρικές μονάδες νοσηλείας, αποδίδεται στον περιορισμένο χρόνο για την ανάπτυξη θεραπευτικής επικοινωνίας, στην έλλειψη εκπαίδευσης στις επικοινωνιακές δεξιότητες, στην έλλειψη νοσηλευτικής αυτονομίας, καθώς και στην έλλειψη υποστήριξης και εποπτείας από τη διοίκηση.[17] Άλλοι ερευνητές, συμπληρώνουν τη σημαντικότητα δημιουργίας θεραπευτικού περιβάλλοντος, που αποτελεί βασικό συστατικό για τη θεραπευτική νοσηλευτική φροντίδα, επισημαίνοντας τη μειονεκτική θέση των νοσηλευτών ψυχικής υγείας λόγω ανεπαρκούς υποστήριξης, πόρων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ανάπτυξή του.[18,19]

Σύμφωνα με μελέτες που διερευνούν την εκτίμηση του κινδύνου και τη διαχείριση της επιθετικότητας και της βίας των ψυχικά ασθενών, τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι η παροχή ασφάλειας στους ασθενείς πρέπει να συνυπάρχει παράλληλα με τη θεραπευτική φροντίδα, μέσα σε ένα περιβάλλον ενσυναίσθησης.[20] Οι παράγοντες που θεωρούνται σημαντικοί για την πρόληψη της επιθετικότητας και της βίας, περιλαμβάνουν: τον καθορισμό των κατάλληλων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, την επάρκεια προσωπικού, την ανάπτυξη πρωτοκόλλων, την υποστήριξη και την εκπαίδευση σε θέματα ελέγχου και περιορισμού επικεντρωμένα στα προληπτικά μέτρα, όπως: η λεκτική αποκλιμάκωση, τα συμβόλαια συμπεριφοράς και οι τεχνικές αποκλιμάκωσης.[21,22]

Συνοψίζοντας, οι νοσηλευτές ψυχικής υγείας καλούνται να συγχρονιστούν με τα νεότερα επιστημονικά δεδομένα στην υγεία και στις τεχνολογικές αλλαγές, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εκπαιδευτικών αναγκών που περιλαμβάνουν: τί γνωρίζουν, τί μαθαίνουν και τί εφαρμόζουν στη νοσηλευτική πράξη. Καθώς λοιπόν, στη νοσηλευτική ψυχικής υγείας εισάγονται νέα εργαλεία και διαδικασίες, η ΣΕ των νοσηλευτών θεωρείται μία από τις κύριες στρατηγικές βελτίωσης της παρεχόμενης περίθαλψης και της κάλυψης των αναγκών τους.

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση στους Νοσηλευτές ψυχικής υγείας

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση (ΣΕ) θεωρείται κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα τυπική ή μη που απευθύνεται σε ενήλικες και στοχεύει να τους αναπτύξει επαγγελματικά ή/και σε προσωπικό επίπεδο. Σχεδιάζεται και προσφέρεται από φορείς εκπαιδευτικούς ή μη και εμπλέκει άτομα όλων των ηλικιών σε όλα τα στάδια της ζωής τους. Πρόκειται δηλαδή για μία φυσική διαδικασία μέσω της οποίας ο ενήλικας καλείται να διαχειριστεί και να αντιμετωπίσει την ίδια του την εμπειρία.[23] Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.),[24] ως ΣΕ ορίζεται κάθε εκπαίδευση που λαμβάνει ο επαγγελματίας υγείας μετά το τέλος της βασικής επαγγελματικής του κατάρτισης και οποιασδήποτε πρόσθετης προηγμένης ειδίκευσης, για τη βελτίωση της ικανότητας εφαρμογής και όχι για την απόκτηση νέου διπλώματος.

Το 1996 η Ευρώπη, υιοθετεί ένα κοινό πρόγραμμα για την προαγωγή της υγείας και της εκπαίδευσης στον τομέα της δημόσιας υγείας. Το 1997, μέσω της Μόνιμης Επιτροπής Νοσηλευτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), προωθείται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το νοσηλευτικό προσωπικό στο οποίο συμμετέχουν [13] κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της χώρας μας. Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην απόκτηση ομοιογένειας των γνώσεων των νοσηλευτών, στην προαγωγή υγείας,

στην προαγωγή ΣΕ στο νοσηλευτικό προσωπικό εντός της Ε.Ε, στην ενθάρρυνση ανταλλαγής προσωπικού μεταξύ των κρατών μελών, στη συμμετοχή των νοσηλευτών σε προγράμματα ανάπτυξης και αναβάθμισης των ικανοτήτων τους, καθώς και στην ανταλλαγή εμπειριών με τους συναδέλφους τους από τα κράτη–μέλη.[25] Το 2005 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ), ξεκινάει μία πρωτοβουλία για την προαγωγή της παρεχόμενης ποιότητας στην υγεία με την ονομασία: Εκπαίδευση Ποιότητας και Ασφάλειας μέσω του διαδικτύου. Ο κύριος σκοπός της είναι να εφοδιάσει τους νοσηλευτές με ικανότητες που είναι απαραίτητες για την ενεργή συμμετοχή τους και να επεκτείνει την προαγωγή της παρεχόμενης ποιότητας στην υγεία.[26]

Η ΣΕ αποτελεί πρόκληση και αναγκαιότητα για τον σύγχρονο νοσηλευτή ψυχικής υγείας, καθώς σχετίζεται άμεσα με τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας και την ασφάλεια των ασθενών, καθώς παρατηρείται οι βασικές σπουδές των νοσηλευτών να αφήνουν ένα κενό μεταξύ της εκπαίδευσης και της πράξης. Επιπροσθέτως, φαίνεται ότι πολλοί νοσηλευτές ψυχικής υγείας, μετά το πέρας των υποχρεωτικών σπουδών τους, δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για να προάγουν την ποιότητα στην παροχή φροντίδας, καθώς δεν αναβαθμίζουν τις γνώσεις τους έτσι ώστε να εναρμονίζονται με τις εξελίξεις του επαγγέλματος και της τεχνολογίας.[27] Σύμφωνα με τους Gillies & Petengill[28] η βασική εκπαίδευση μετά το πέρας των 5 ετών από την αποφοίτηση των νοσηλευτών απαξιώνεται και οδηγεί στη μειωμένη και άνευ ποιότητας παροχή φροντίδας. Ωστόσο, οι ίδιοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η ΣΕ μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων των νοσηλευτών. Παρόμοια, ο Covell CL. et al.,[29] σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε 6 νοσοκομεία του Καναδά, επιβεβαίωσε το γεγονός ότι η ακαδημαϊκή γνώση και η πιστοποιημένη εκπαίδευση/εμπειρία των νοσηλευτών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, συσχετίζεται σημαντικά με την ποιότητα παρεχόμενης φροντίδας στους ασθενείς.

Τα οφέλη της ΣΕ για τους νοσηλευτές ψυχικής υγείας είναι: 1) μείωση των παραλείψεων που προέρχονται από τον εργασιακό φόρτο και την πίεση 2) μείωση των λαθών κατά τη χορήγηση της φαρμακευτικής αγωγής 3) αποτελεσματικότερη διαχείριση των κρίσεων των ψυχικά ασθενών 4) ενίσχυση της ασφάλειας των ψυχικά ασθενών 5) μείωση των ποσοστών νοσηρότητας και θνησιμότητας 6) μείωση του εργασιακού άγχους 7) λιγότερη απώλεια χρόνου για την εκτέλεση μιας νοσηλευτικής πράξης 8) αύξηση της παραγωγικότητας και της ικανοποίησης των νοσηλευτών ψυχικής υγείας και 9) βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας.[30] Ωστόσο, ο Yfantis A., et al[31] υποστηρίζει ότι υπάρχουν σημαντικά εμπόδια που αποτρέπουν τους νοσηλευτές ψυχικής υγείας να παρακολουθήσουν προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης, τα σημαντικότερα εξ΄ αυτών είναι: έλλειψη χρηματοδότησης (συνήθως δυσκολεύονται να καλύψουν το κόστος που απαιτείται), δυσκολία στη λήψη εκπαιδευτικής άδειας, νοσηλευτική υποστελέχωση των ψυχιατρικών μονάδων, οικογενειακοί/προσωπικοί παράγοντες, μη αναγνώριση/αξιοποίηση των γνώσεων τους από τους ανωτέρους και ατομικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας (δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών προγραμμάτων). Σε μελέτη που διερευνήθηκε εάν είναι σημαντική η ενθάρρυνση των προϊσταμένων για τη συμμετοχή των νοσηλευτών ψυχικής υγείας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, το 45% των συμμετεχόντων υποστηρίζει πως η βοήθεια και η ενθάρρυνση των ανωτέρων συμβάλλει σημαντικά στη συμμετοχή τους σε προγράμματα ΣΕ.[32]

Αποτελέσματα

Η ΣΕ στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας φαίνεται ότι συμβάλλει:

- στην απόκτηση και επικαιροποίηση γνώσεων
- στην ανάπτυξη δεξιοτήτων
- στη βελτιστοποίηση των επικοινωνιακών τεχνικών
- στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της ψυχικής νόσου
- στην επαγγελματική ανάπτυξη και
- στην ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών φροντίδας

Συμπεράσματα

Η συζήτηση που αναπτύχθηκε γύρω από την «εκπαίδευση ενηλίκων» τις τελευταίες δεκαετίες δεν είναι τυχαία, καθώς είναι το αποτέλεσμα ραγδαίων αλλαγών στην κοινωνία και στην παγκόσμια οικονομία. Στους νοσηλευτές ψυχικής υγείας, κατέστη ξεκάθαρο, ότι η αναγκαιότητα της ΣΕ αποτελεί βασική συνιστώσα προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, τους καθιστά καινοτόμους στην κλινική πράξη, ικανούς να αντιδρούν στις αλλαγές των καταστάσεων, ικανούς να εφαρμόζουν τη σωστή κλινική πρακτική και γνώση, προσαρμόσιμους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της ιατρικής φροντίδας, αυτοδύναμους και υπεύθυνους στην εργασία τους. Παράλληλα συμβάλλει στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην ψυχική υγεία.

ABSTRACT

The necessity of continuing education for mental health nurses

Douki Stamatina[1], Toulia Georgia[2]
[1] Registered Nurse of Mental Health, PHD(c) of Medicine Department at the National and Kapodistrian University of Athens, MSc, MHASc, Academic Fellow of Nursing Department in University of West Attica, Greece
[2] Associate Professor of Nursing Department in University of West Attica, Greece

Introduction: Rapid technological advances, the introduction of new information, reforms and the complexity of diseases in the health sector make Continuing Education (CE) in Mental Health Nursing imperative.
Aim: The aim of this study is to review and synthesize the existing literature that documents the need for CE in mental health nurses.
Methodology: This is a descriptive review of the published literature. A literature search of scientific articles in the electronic databases Medline (PubMed) and Scopus, from 1990 to the present, was performed. The criteria for inclusion of an article in the study were: The language of publication of the article must be English, it must be completely relevant to the topic of the study, it must be a research study, it must be published in a reputable scientific journal and it must be published from 1990 onwards.
Results: The CE for mental health nurses contributes to the acquisition and updating of knowledge, development of skills, optimization of communication techniques, more effective management of mental illness, professional development and improved quality of care.
Conclusions: The debate that has developed around "adult education" in recent decades is not accidental, as it is the result of rapid changes in society and the global economy. It has become clear to mental health nurses that the necessity of CPD is a key component of personal and professional development and also contributes to the quality of mental health services.

Key words: *Mental illness, education of adults, mental health nursing, continuing education and training.*

✉ **Corresponding Author:** Douki Stamatina, Address: Tsaousi 32, GR 16342, Astinomika of Ano Ilioupoli, Athens, Greece, Tel: (+30) 6932743834, e-mail: tan.douki@gmail.com

Βιβλιογραφία

1. Bigge M. Theories of learning. Athens: Pataki Publications 1990.
2. Rogers A. Escaping the slums or changing the slums? Lifelong learning and social transformation. International Journal of Lifelong Education 2006, 25(2):125-137.
3. Peters M. Does constructivist epistemology have a place in nurse education. J Nurs Educ Today 2000, 39(4):166-172.
4. Lin YH, Chen CH. Reflections on nursing education in Taiwan and its prospects from the perspective of adult education. Hu Li ZaZhi 2007, 54 (1):11-16.
5. Russell SS. An overview of adult-learning processes. Urol Nurs 2006, 26(5):349-352.
6. Jantzen D. Reframing professional development for first-line nurses. Nursing 2008, 15(1):21-29.
7. Raftopoulos IV. Quality in Health Care Services: from yesterday to today. In: Raftopoulos IV, editor. What we want and what we are capable of in Quality in Health Care Services Nicosia: 2009:70-99.
8. Ferguson A. Evaluating the purpose and benefits of continuing education in nursing and the implications for the provision of continuing education for cancer nurses. J Adv Nurs 1994, 19(4):640-646.
9. Kookia E. Principles of Psychiatric Nursing: Mental Health Nursing. Athens: Paschalidis Publications 2018.
10. The United States Department of Health and Human Services. Mental Health: A Report of the Surgeon General. "Chapter 2: The Fundamentals of Mental Health and Mental Illness." 1999:39-40.
11. Kaplan & Sadock's. Εγχειρίδιο κλινικής ψυχιατρικής. Αθήνα: Παρισιάνου, τρίτη έκδοση 2004.
12. Haralambos D. The psychiatric reform in Greece. Rostrum of Asclepius/Vima tou Asklipiou 2018, 17(2): 118-126.
13. Mackintosh C. 'Is there a place for 'care' within nursing?' International Journal of Nursing Studies 2000, 37(4):321-327.
14. O'Brien L, Cole R. Mental health nursing practice in acute psychiatric close-observation areas. Int J Ment Health Nurs 2004, 13(2):89-99.
15. Porter S. The determinants of psychiatric nursing practice: a comparison of sociological perspectives. Journal of Advanced Nursing 1993, 18(10):1559–1566.
16. Duffy D. Out of the shadows: a study of the special observation of suicidal psychiatric in-patients. Journal of Advanced Nursing 1995, 21(5):944–950.

17. Gijbels H. Mental health nursing skills in an acute admission environment: perceptions of mental health nurses and other mental health professionals. Journal of Advanced Nursing 1995, 21(3):460–465.
18. Gentle J. Mental health intensive care: the nurses' experience and perceptions of a new unit. Journal of Advanced Nursing 1996, 24(6):1194–1200.
19. Delaney KR. Nursing in child psychiatric milieus: Part I: What nurses do. J Child Adolesc Psychiatr Ment Health Nurs 1992, 5(1):10-14.
20. Saverimuttu A, Lowe T. Aggressive incidents on a psychiatric intensive care unit. Nurs Stand 2000, 14(35):33-36.
21. Nijman HL, Rector G. Crowding and aggression on inpatient psychiatric wards. Psychiatr Serv. 1999, 50(6):830-831.
22. Nijman HL, Merckelbach HL, et al. Prevention of aggressive incidents on a closed psychiatric ward. Psychiatr Serv. 1997, 48(5):694-698.
23. Kokkos A. Adult Education - Discovering the field. Athens: Metehmio 2005.
24. World Health Organization (WHO). Euro Reports and Studies 1980.
25. Danielson E, Krogerus-Therman I, et al. Nursing and public health in Europe–a new continuous education programme. International Nursing Review 2005, 52(1):32–38.
26. Cronenwett L, Sherwood G, et al. Quality and safety education for nurses. Nursing Outlook 2007, 55(3):122-131.
27. Kovner CT, Brewer CS, et al. New nurses' views of quality improvement education. Joint Commission Journal on Quality and Patient Safety 2010, 36(1): 29-35.
28. Gillies DA, Pettengill M. Retention of continuing education participants. J Contin Educ Nurs 1993, 24(1):17-22.
29. Covell CL, Sidani S. Nursing intellectual capital theory: testing selected propositions. J Adv Nurs 2013, 69(11):2432-2445.
30. Tourangeau AE, Doran DM, et al. Impact of hospital nursing care on 30-day mortality for acute medical patients. Journal of Advanced Nursing 2007, 57:32-44.
31. Yfantis A, Tiniakou I, et al. Nurses' attitudes regarding Continuing Professional Development in a district hospital of Greece. Health Science Journal 2010, 4(3):193-200.
32. Kersaitis C. Attitudes and participation of registered nurses in continuing professional education in New South Wales,Australia. The Journal of Continuing Education in Nursing 1997, 28:135–139.